

Direktoratet for
e-helse

Styringsgruppemøte for Akson

Møte 6/19
2. desember 2019

Direktoratet for e-helse

Direktoratet for
e-helse

Sak 47/19

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Forslag til vedtak

Nasjonalt e-helsestyre godkjenner innkalling og dagsorden.

Direktoratet for
e-helse

Sak 48/19

Godkjenning av referat fra møtet 28. oktober 2019

Forslag til vedtak

Nasjonalt e-helsestyre godkjenner referat fra møtet 28. oktober 2019.

Akson

1

Generell status

2

Gjennomføringsstrategi

3

Akson løsningsomfang og arkitektur

4

Organisering og ansvarsdeling

Direktoratet for
e-helse

Sak 49/19-1

Generell status

Abelia og WTW har stevnet ESA (EFTA Surveillance Authority)

Fra Abelias nettsider:

- Abelia mener at ESA-vedtaket baserer seg på en mangelfull informasjon om konkurransesituasjonen i det norske e-helsemarkedet, og at ESA burde vært i tvil om saken slik den ble presentert av norske myndigheter.
- De aktuelle e-helseløsningene er Norsk helsenett, e-resept, kjernejournal og Helsenorge.no.
- ESA fattet i juli 2019 et vedtak i tråd med statens argumentasjon, der det fastslås at løsningene må kunne ses som del av den offentlige helsetjenesten, og dermed som ikke-økonomisk aktivitet og utenfor EØS-reglens bestemmelser.

Kilde: <https://www.abelia.no/bransjer/helse/feilaktig-esa-vedtak-brabremser-helsetjenestene-og--naringen/>

Forslag til vedtak

Nasjonalt e-helsestyre tar saken til orientering og ber prosjektet ta med seg innspill i det videre arbeidet.

Direktoratet for
e-helse

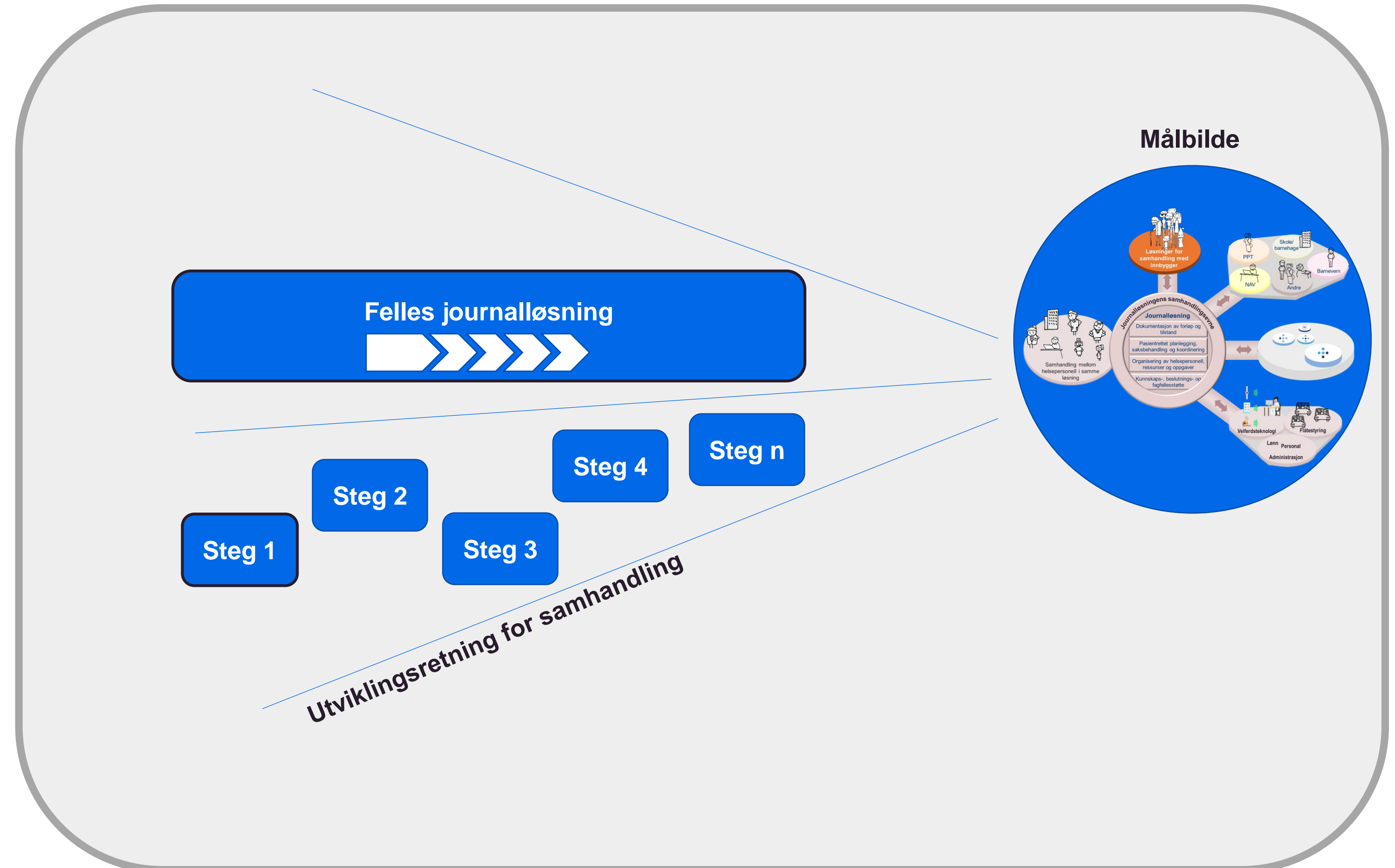
Sak 49/19-2

Gjennomføringsstrategi

Konseptet realiseres gjennom to ulike tilnærminger

ILLUSTRATIVT

- Felles journalløsning gjennomføres som et program
- Ambisjonsnivået på samhandling vil realiseres gjennom flere steg i en utviklingsretning.

Tiltaket vil ha en stegvis tilnærming på flere områder

To programmer	Faseinndeling	Flere anskaffelser	Stegvis innføring
<p>Programmet Akson journal</p> <p>Felles journalløsning</p>	<p>Fase 1: Anskaffelse Fase 2: Etablering og tilpasning Fase 3: Innføring</p>	<p>Flere anskaffelser:</p> <ul style="list-style-type: none">• Felles journalløsning• Identitets- og tilgangsstyring• Grensesnitt og integrasjoner• Drift og forvaltning	<p>Prosjektet vurderer på hvilken måte mulighetsdimensjonene tjenesteområde, funksjonalitet og geografi kan benyttes for å dele opp tiltaket i innføringsfasen.</p>
<p>Programmet Akson samhandling (Steg 1)</p> <p>Steg 1</p>	<p>Programmet deles inn flere prosjekter som hver for seg vil gjennomføres faseinndelt.</p>	<p>Mulige anskaffelser (f.eks. grunndata og videreutvikling av SFM)</p>	<p>Funksjonalitet innføres iht. plan og forpliktelser.</p>

Programmet Akson journal skal anskaffe journalløsning som omfatter alle tjenesteområder og kjernefunksjonalitet. Grad av fleksibilitet i de neste fasene vil avhenge av valgt leverandør.

Fase 1: Anskaffelse

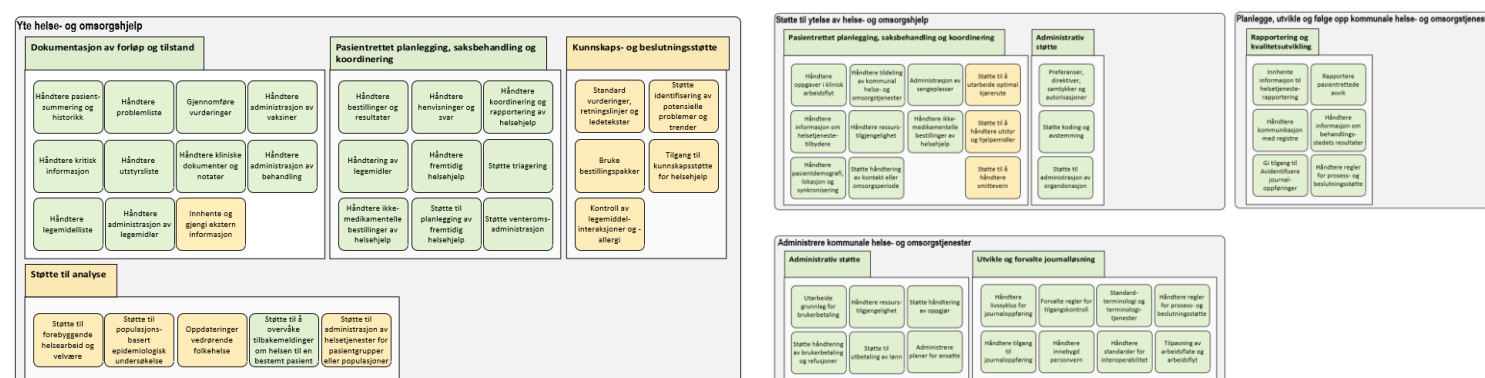
Fase 2: Etablering og tilpasning

Fase 3: Innføring

Grad av fleksibilitet i etablering-, tilpasning- og innføringsfasen vil avhenge av hvilken leverandør kommunene velger og situasjon i den enkelte kommune

Alle 17 tjenesteområder

Kjernefunksjonalitet

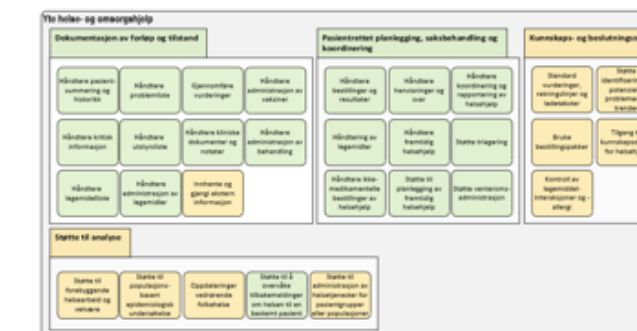
1 Tjenesteområde

Tjenesteområde er de helse- og omsorgstjenestene som skal ytes av kommunene. Som mulighetsdimensjon kan den dekomponeres per tjenesteområde eller en kombinasjon av tjenesteområder.

2 Funksjonalitet

Funksjonalitet følger beskrivelsen for omfanget av felles kommunal journal og avhenger av hva leverandørene kan levere. En dekomponering vil bli tydeligere gjennom en leverandørdialog i en anskaffelsesfase.

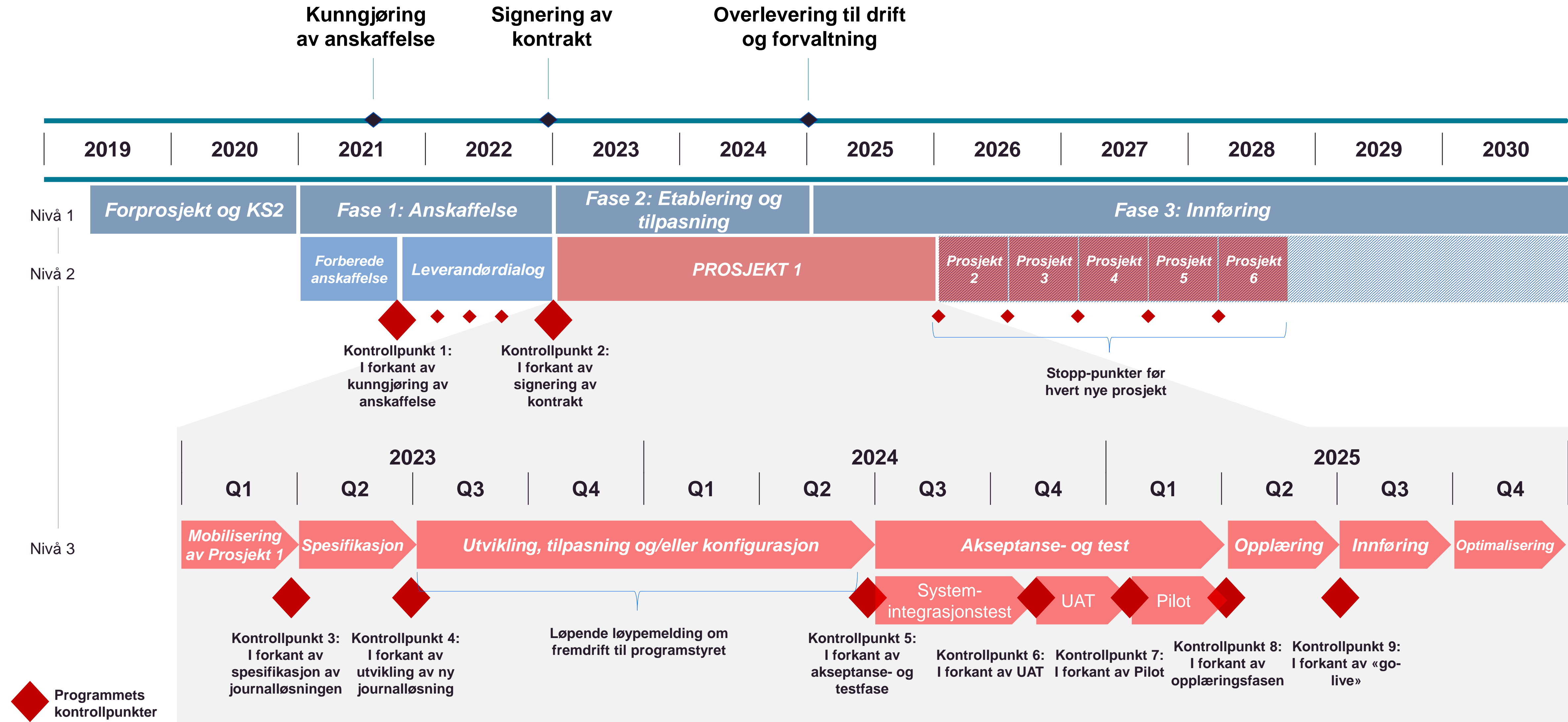
3 Geografi

Geografi beskriver hvilken geografisk avgrensning man velger for innføringsprosjektene.

Mulig modell for stegvis innføring

Program Akson journal vil ha mange kontrollpunkter i løpet av gjennomføringen

Forslag til vedtak

Nasjonalt e-helsestyre ber prosjektet ta med seg innspill i det videre arbeidet.

Direktoratet for
e-helse

Sak 49/19-3

Akson løsningsomfang og arkitektur

Hva innebærer steg 1?

1. Etablering av **grunndatatjenester**...

...i form av et register for Personell og Virksomhet som er nødvendig for tilgangsstyring i felles journalløsning og for dokument- og datadeling (dokumentinnsyn) i den nasjonale samhandlingsløsningen.

2. Etablering av **HelseID** som tillitstjeneste...

...for å kunne understøtte dokument- og datadeling i de nasjonale samhandlingsløsningene for hele helsesektoren.

3. Oversikt over **administrasjon av legemidler** (utdelt/tatt)...

...som prioritert samhandlingsfunksjonalitet som kan løses langsiktig i eksisterende nasjonale løsninger for samhandling.

4. Forprosjekt for **steg 2 i utviklingsretningen**...

...skal også vurdere hvordan en helhetlig samhandlingsplattform skal realiseres (inkl. teknisk vurdering av nasjonale samhandlingsløsninger).

Samhandlingsfunksjonalitet i Akson, første fase

Samhandling - Steg 1

1. Etablering av grunndatatjenester

i form av et register for Personell og Virksomhet

2. Etablering av HelseID som tillitstjeneste

for å kunne understøtte dokument- og datadeling i de nasjonale samhandlingsløsningene for hele helsesektoren.

3. Oversikt over administrerte legemidler

som er prioritert, og kan løses langsiktig i eksisterende nasjonale løsninger for samhandling.

4. Forprosjekt for steg 2 i utviklingsretningen

bl.a. vurdere hvordan en helhetlig samhandlings-plattform skal realiseres, inkl. teknisk vurdering av nasjonale samhandlingsløsninger

Program Akson Journal

- Innføre eksisterende samhandlingsfunksjonalitet til virksomheter som tar i bruk felles kommunal journal, bl.a:
 - meldingsutveksling inkl. dialogmeldinger
 - dokumentinnsyn
 - kritisk informasjon (tettere integrert)
 - pasientens legemiddelliste
 - (..)
- Innføre ny samhandlingsfunksjonalitet fra steg 1 – steg n

Det er ikke i scope for Akson Journal å innføre nye samhandlingsløsninger til kommuner og fastleger som ikke har tatt i bruk Akson Journal.

Forslag til vedtak

Nasjonalt e-helsestyre ber prosjektet ta med seg innspill i det videre arbeidet.

Direktoratet for
e-helse

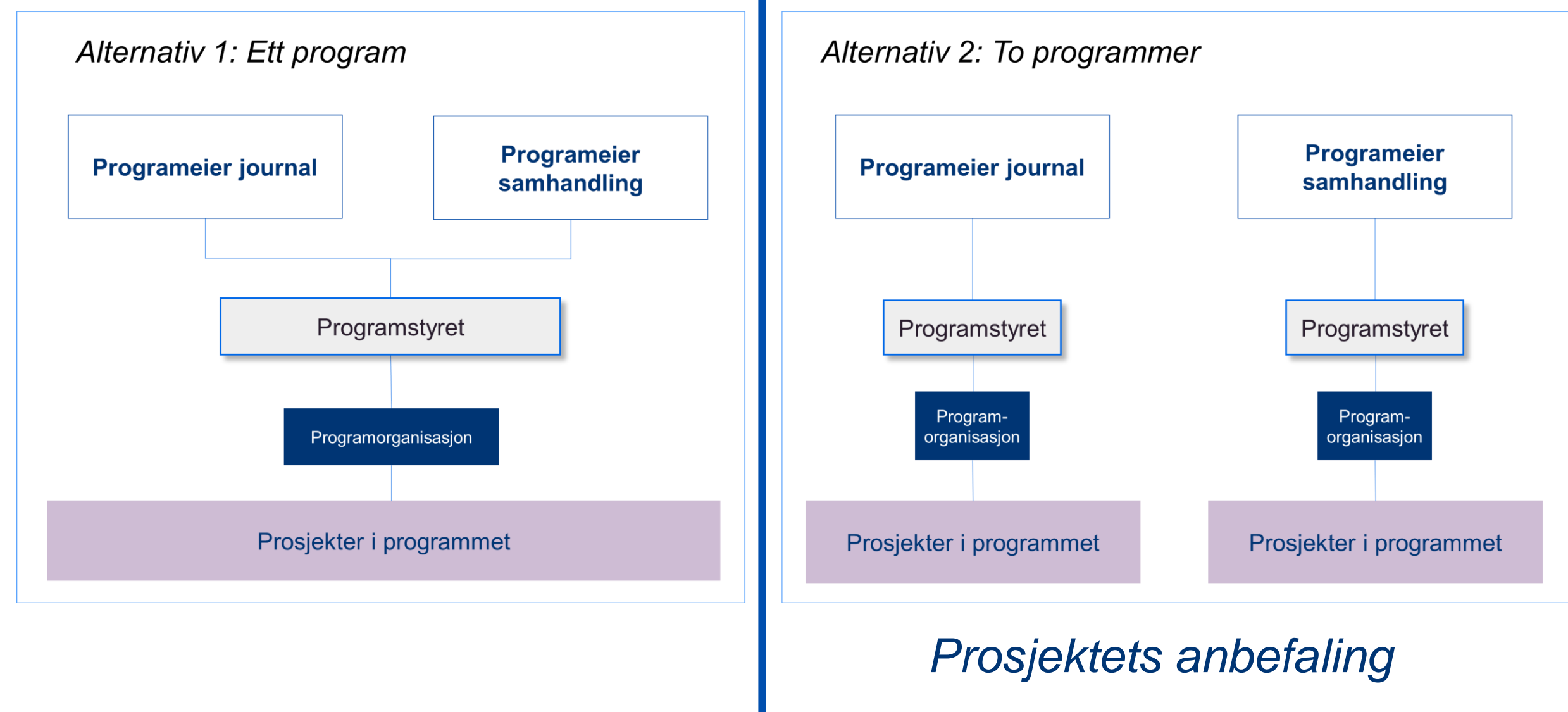
Sak 49/19-4

Organisering og ansvarsdeling

Prosjektet kommuniserte i møte 28.10 (sak 39/19-5) en foreløpig anbefaling om organisering av tiltaket i to programmer

Prosjektet anbefaler delt programorganisering av journal og samhandling:

- Ulik ansvars plassering i FDVU
- Ulike interesser, og dermed ulik kostnadsfordeling og finansieringsmodeller
- Ulike anskaffelser

Nasjonalt e-helsestyre kommenterte i møtet 28.10 at det er risiko knyttet til å ivareta helheten i tiltaket og behov for å beskrive mekanismer for koordinering og håndtering av avhengigheter mellom de to programmene.

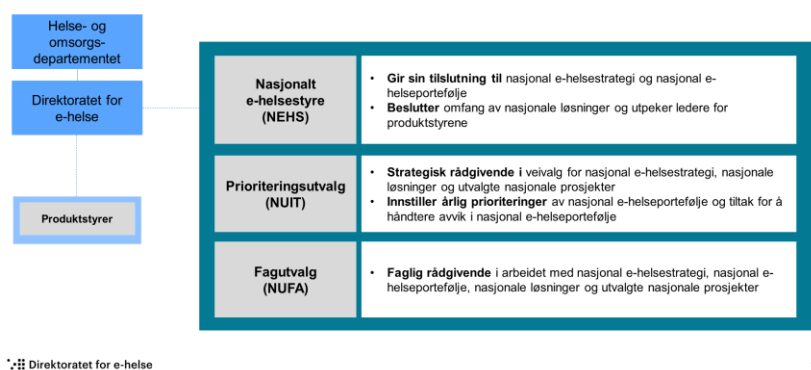
For å hente ut gevinster knyttet til samhandling er det behov for koordinering mellom programmene og andre nasjonale initiativ

ILLUSTRATIVT

Journalløsningene og samhandlingsløsningene må utvikles i takt for å hente ut gevinster knyttet til samhandling.

Nasjonal styringsmodell for e-helse og overordnede myndighet og roller

© Direktoratet for e-helse

Direktoratet for e-helse vil ha en sentral rolle i å koordinere de nasjonale initiativene slik at gevinster fra samhandlingsfunksjonalitet kan realiseres.

Helhetlig samhandling koordineres i dag på flere nivåer

1 Nasjonal e-helseportefølje

- Nasjonal styringsmodell for e-helse har som rolle å ivareta helheten
- Porteføljekontoret følger opp avhengighetene i porteføljen
- Sektoren prioriterer initiativ i porteføljen opp mot de seks strategiske områdene i nasjonal e-helsestrategi

Id	Navn	Ansvar	Start	Slutt	Status
1	Nasjonal strategi for e-helse	HEH	2018	2023	Planlagt
2	Porteføljestyling av nasjonale e-helseinitiativ	HEH	2018	2023	Planlagt
3	Forvaltningsstyring av nasjonale løsninger	HEH	2018	2023	Planlagt
4	Arkitekturstyring	HEH	2018	2023	Planlagt
5	Juridisk samhandlingsevne	HEH	2018	2023	Planlagt
6	Organisatorisk samhandlingsevne	HEH	2018	2023	Planlagt
7	Semantisk samhandlingsevne	HEH	2018	2023	Planlagt
8	Teknisk samhandlingsevne	HEH	2018	2023	Planlagt

2 Områdestyret for samhandling

- Områdestyret skal bidra til å definere strategisk retning for området, prioritere tiltak og bidra til effektiv innføring av tiltak
- Felles grunnmur består av kodeverk og terminologi, felles grunndata, felleskomponenter, felles krav og retningslinjer og felles infrastruktur.
- Områdestyret vil også peke ut strategisk retning for Kjernejournal.

3 Program og prosjektnivå

- Prosjektene og programmene har ansvar for selvstendige leveranser med egne styringsmodeller
- Avhengigheter håndteres direkte mellom prosjektene/programmene

Digitalisering av legemiddelområdet

Kjernejournal – innsyn i journal for helsepersonell

Kjernejournal – API kritisk informasjon

Andre prosjekter og programmer innen samhandling

❖ **Programmet Akson journal – Organisering og ansvarsdeling**

❖ Programmet Akson samhandling – Organisering og ansvarsdeling

Rigg på kommunesiden: Utvalgte prinsipper fra KS kjerneteam

Formalisering

- «Forpliktelseserklæring» ved start anskaffelsesprosessen som representerer forpliktelse til anskaffelse under gitte forutsetninger
- Deltakende kommuner og regioner må etablere mottaksprosjekter som kan behandle saker fra programmet samt sørge for at lokale og regionale initiativ blir gjennomført

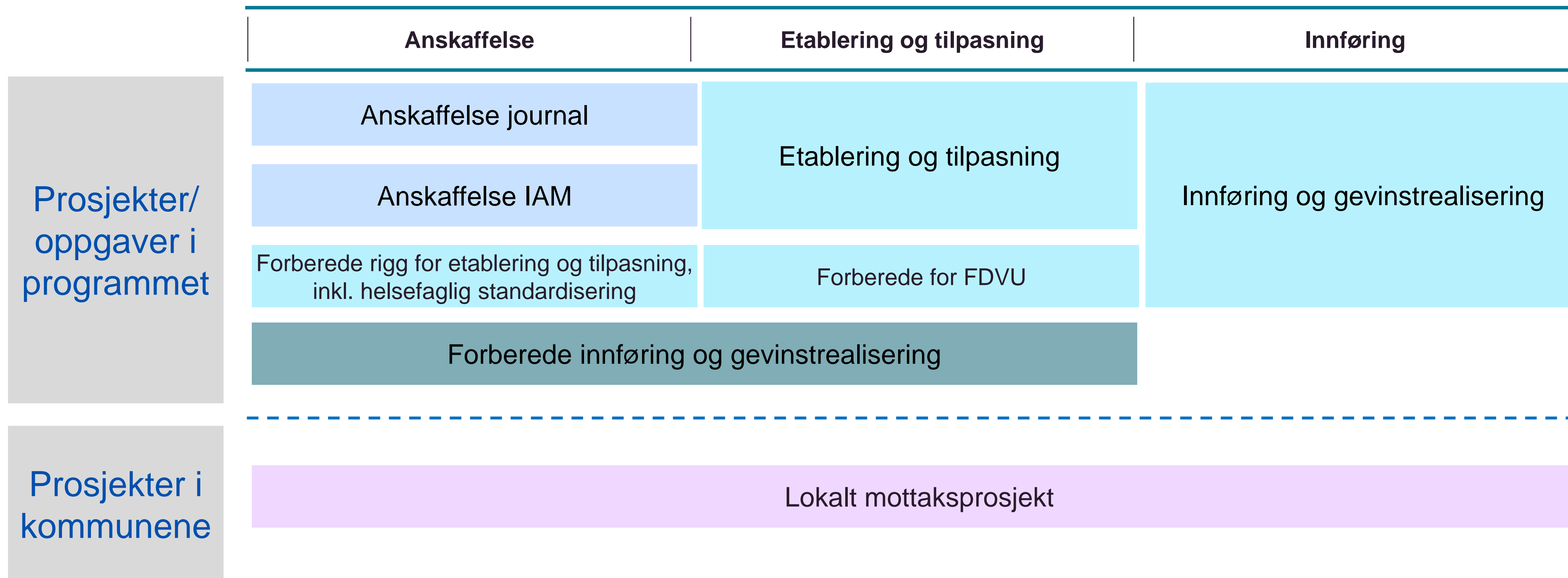
Representativitet

- Kommunal deltakelse i programstyret velges av kommunene som har signert forpliktelseserklæringen.
- Kommunene velges med bakgrunn i de geografiske regionene, forutsatt at dette er etablert.
- Styringsmodellen må sørge for å ivareta interessene for alle deltakende kommuner.
- Det må åpnes for kommunal deltakelse i de respektive prosjektene i programmet

Fullmakter og forankring

- Det må etterstrebes å gi brede mandater og fullmakter for å legge til rette for raske og effektive beslutningsprosesser i anskaffelsesfasen
- Programmet og prosjektene må tillate saksbehandlingstid i regionale og lokale styringsgrupper
- Deltakende kommuner må sørge for forankring i de regioner/kommuner de representerer.
- Programmet bør sørge for tydelig kommunikasjon ift konsekvenser for lokale og regionale IKT samarbeid

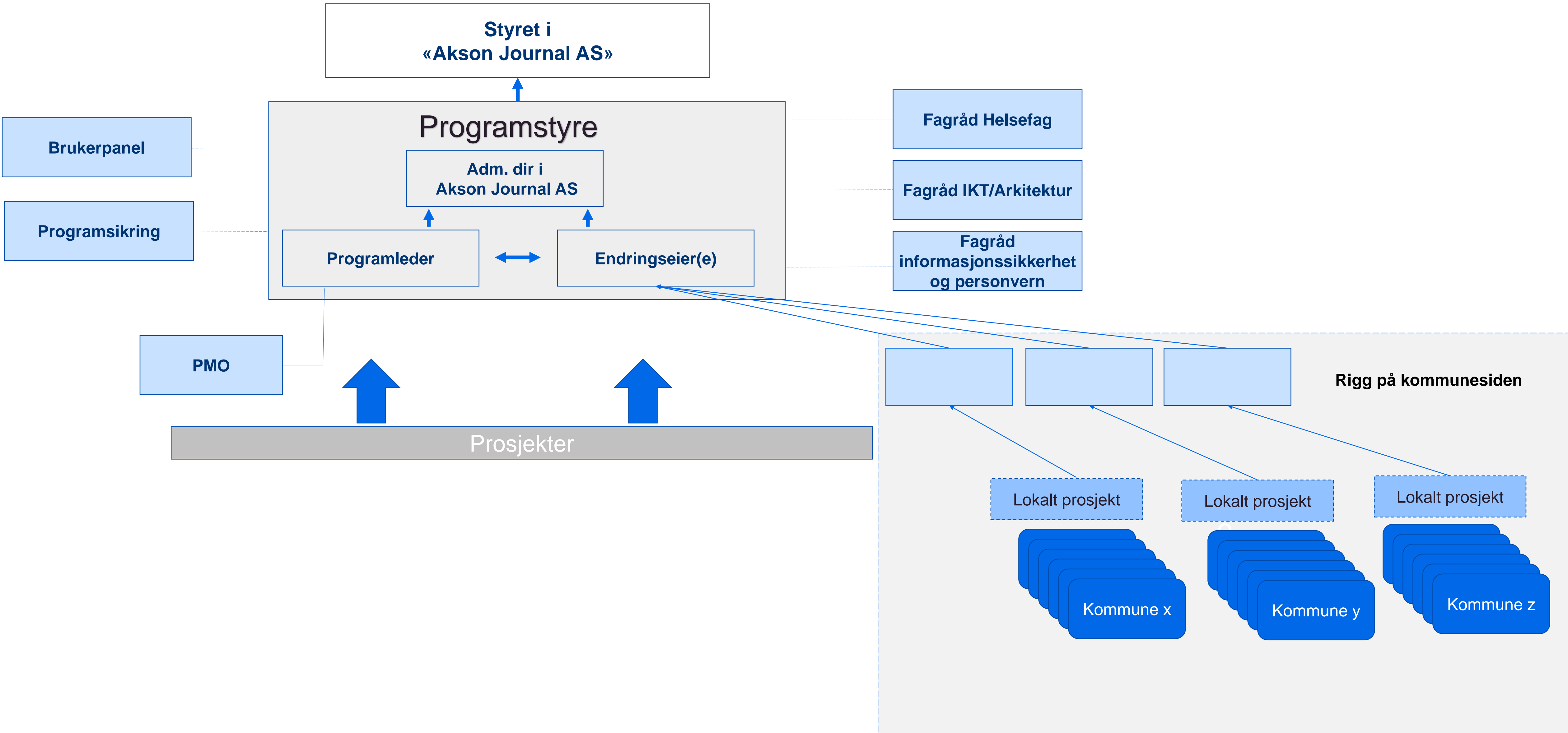
Prosjekter i Programmet Akson journal og i den enkelte kommune

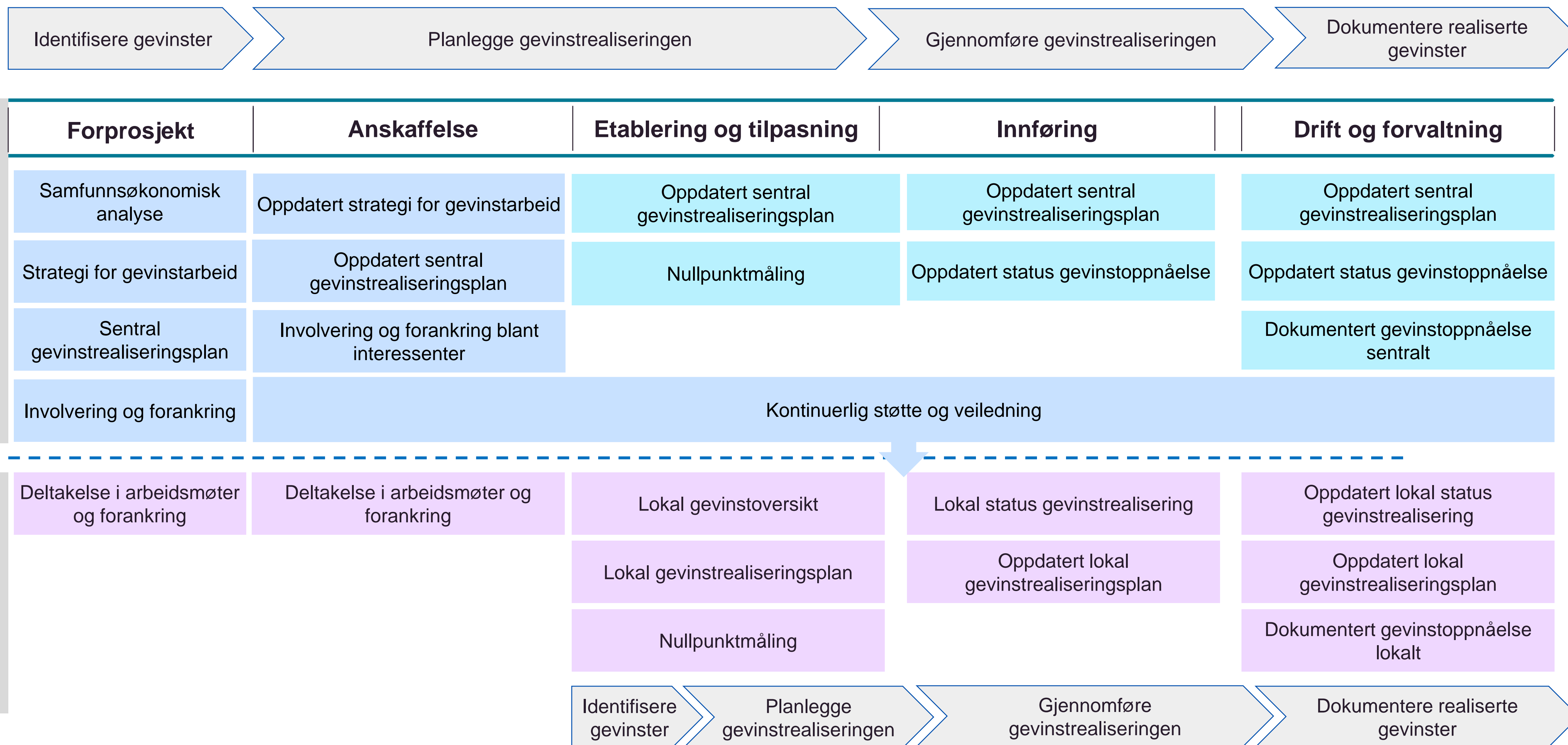
Beslutninger må tas i Programmet Akson Journal og i virksomhetene

Beslutninger	Anskaffelse	Sentral etablering og tilpasning	Lokal tilpasning, innføring og gevinstrealisering
I programmets styringslinje	<ul style="list-style-type: none"> • Plan for anskaffelsen • Kunngjøring av anskaffelsen • Prekvalifikasjonsdokumenter <ul style="list-style-type: none"> ○ Kvalifikasjonskriterier • Innstilling av prekvalifiserte leverandører • Konkurransesgrunnlag <ul style="list-style-type: none"> ○ Kravspesifikasjoner ○ Tildelingskriterier • Nedvalg av leverandører • Innstilling av leverandør • Kontraktsutforming • Signering av kontrakt 	<ul style="list-style-type: none"> • Design og sentral implementering av løsning • Løsning klar for innføring 	<ul style="list-style-type: none"> • Mulighetsrom for lokale tilpasninger • Rekkefølge for innføring • Sentral gevinstrealiseringsplan
I kommunene	<ul style="list-style-type: none"> • Intensjonsavtaler (med tilstrekkelig antall kommuner innen ferdigstilt forprosjekt) • Forpliktelseserklæring (fra tilstrekkelig antall kommuner før utsendelse av konkurransegrunnlag) • Avrop/kjøp 	<ul style="list-style-type: none"> • Avrop/kjøp 	<ul style="list-style-type: none"> • Lokal implementering av løsning (teknisk og organisatorisk) • Lokale gevinstrealiseringsplaner • Avrop/kjøp
Av selvstendig næringsdrivende	<ul style="list-style-type: none"> • Forpliktelseserklæring (før utsendelse av konkurransegrunnlag) • Avrop/kjøp 	<ul style="list-style-type: none"> • Avrop/kjøp 	<ul style="list-style-type: none"> • Lokal implementering og innføring av løsning (teknisk og organisatorisk) • Lokale gevinstrealiseringsplaner • Avrop/kjøp

Foreløpig organisering av Program Akson journal

Roller og ansvars plassering for arbeidet med gevinstrealisering i Akson Journal

Prosjektet har foreløpig identifisert tre sentrale avhengigheter mellom Programmet Akson journal og Programmet Akson samhandling

Felles kommunal journalløsning er avhengig av grunndataløftet for å kunne implementere nødvendig identitets- og tilgangsstyring i journalløsningen

Behov for videreutvikling av HelseID som tillitstjeneste for å kunne understøtte dokument- og datadeling i de nasjonale samhandlingsløsningene for hele helsesektoren

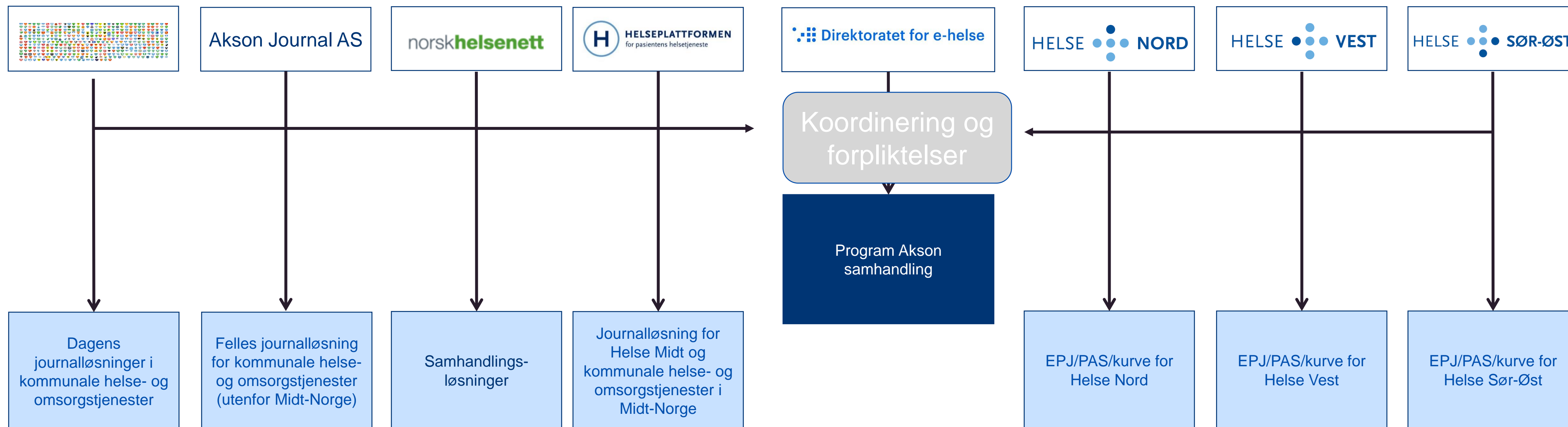

Arkitektur- og løsningsvalg som gjøres for journalløsningen og tilhørende IAM-løsning vil være en rammebetingelse for steg 2 for samhandling

❖ Programmet Akson journal – Organisering og ansvarsdeling

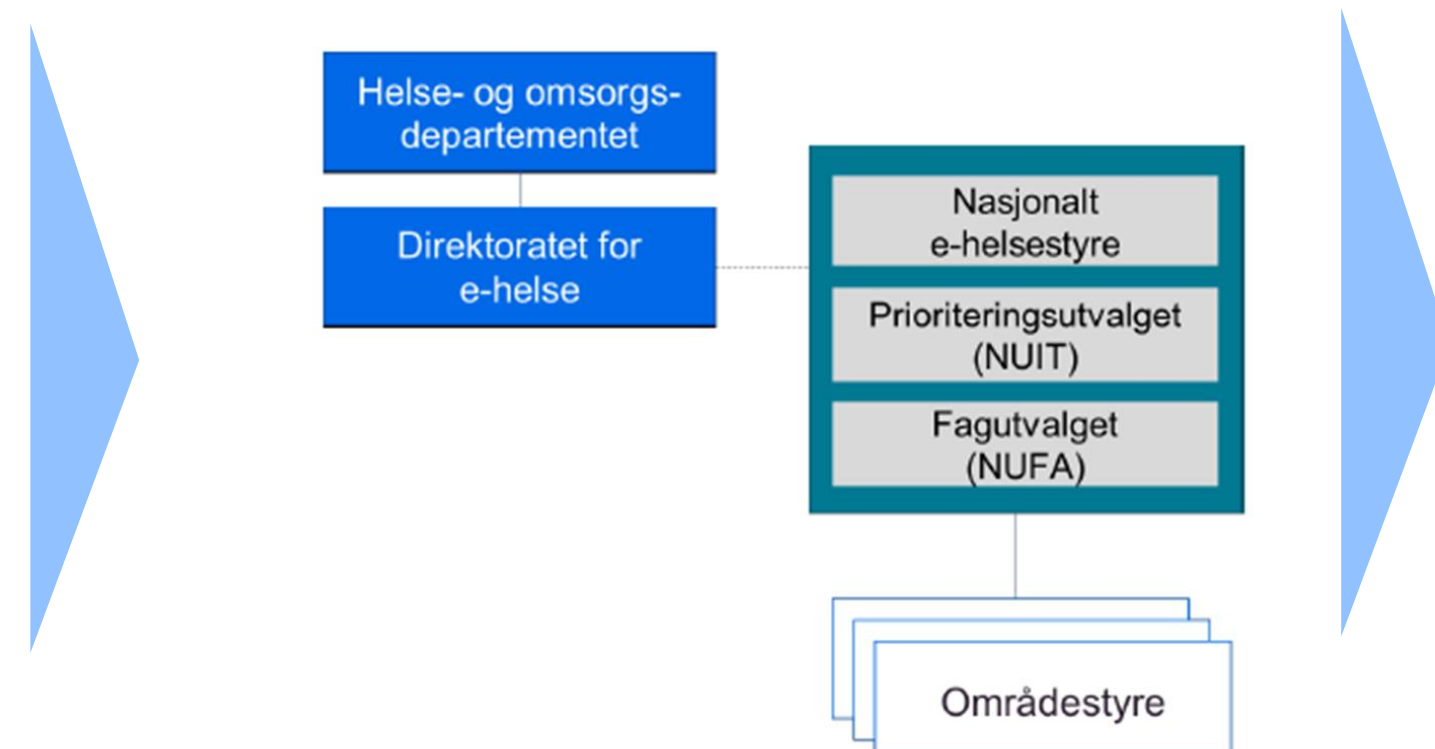
❖ **Programmet Akson samhandling – Organisering og ansvarsdeling**

Samhandling avhenger av koordinert utvikling mellom flere parter

For å lykkes med samhandling er det behov for en mer forpliktende gjennomføringsmodell:

- Felles og forpliktende plan og prioriteringer
- Tydelig ansvars plassering
- Forpliktende finansiering

Styring og koordinering av samhandlingsløsningen gjennom nasjonal styringsmodell må styrkes.

1. Økte fullmakter til nasjonal styringsmodell
2. Sterkere styring og virkemiddelbruk fra nasjonale myndigheter

Pågående nasjonale samhandlingsinitiativ kan inkluderes i styringsmodellen for Steg 1 ved behov

Prinsipper for inkludering i styringsmodell for Steg 1:

- Initiativet er en forutsetning for å kunne realisere Akson Journal og/eller Steg 1 i Akson samhandling
 - Initiativet inngår i målbildet for helhetlig samhandling
- Nasjonale felleskomponenter som er forutsetninger for journal og samhandlingsfunksjonaliteten inkluderes dersom de ikke er realisert innen oppstart av programmet.

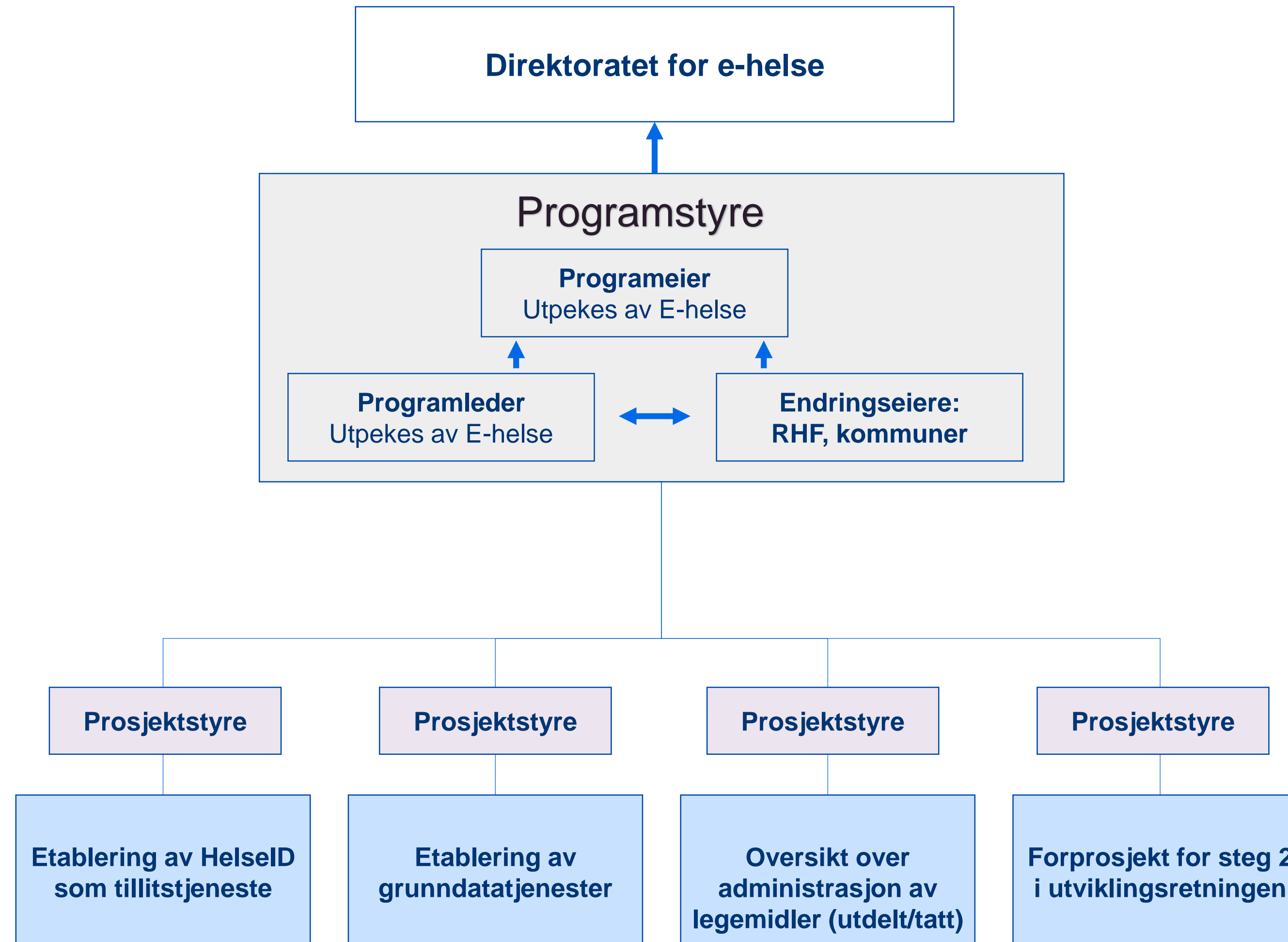
Nasjonale prosjekter som inkluderes i styringsmodellen for steg 1 ved behov:

- Program for kodeverk og terminologi (SNOMED CT)
- Sentral forskrivningsmodul

Prosjekter/programmer i dagens portefølje (utvalg):

- Digital dialog mellom fastlege og pasient
- EPJ-løftet –program for EPJ-utvikling
- Felles samarbeidsprogram for modernisering av folkeregisteret
- Helsedataprogrammet
- Kjernejournal – innsyn
- Kvalitet i e-resept
- Legemidler og kjernejournal til sykehjem og hjemmetjenester
- Multidose i e-resept
- Nasjonalt velferdsteknologiprogram - Arkitektur og infrastruktur
- Pasientens legemiddelliste (PLL)

Foreløpig organisering av Programmet Akson samhandling

Forslag til vedtak

Nasjonalt e-helsestyre ber prosjektet ta med seg innspill i det videre arbeidet.